

Wieść okolicy

JUCHOWO
Projekt Wiejski

Projekt Wiejski Juchowo-Kądzielna-Radacz

Juchowo 2017

*Trzeba działać bez pośpiechu,
kiedy chce się osiągnąć coś dobrego.
Czas poświęcony danej rzeczy
jest miarą naszej miłości do niej.
A bez miłości,
nie powiedzie się żadna praca.*

Hugo Kükelhaus

Łącząc serdeczne pozdrowienia
z Juchowa, Radacza
i Kądzielnej dla wszystkich,
życzymy Wam
pełnego łask czasu Adwentu
i Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego
Nowego Roku!

- 1 Wprowadzenie
- 3 Mała zagroda edukacyjna
Program Ochrony Zasobów Genetycznych
Zwierząt Gospodarskich
- 4 Mała zagroda edukacyjna
Dlaczego jest tak ważna dla działań edukacyjnych
- 5 Kamień węgielny
pod Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie
- 7 Przedsiębiorstwo społeczne
w Projekcie Wiejskim Juchowo
- 9 Fundacja im. Stanisława Karłowskiego
„Lodołamaczem 2017”
- 10 O wolontariacie
- 11 Szkolenie „Wsparcie osób niepełnosprawnych”
- 13 O wspólnej pracy w kręgu czytelniczym
w zakresie „Kursu Rolniczego” R. Steinera
- 15 Gospodarstwo ekologiczne miejscem edukacji
– projekt europejski w ramach programu Erasmus+
- 17 O wydarzeniach w rolnictwie w 2017 roku
- 19 O wydarzeniach w hodowli w 2017 roku
- 20 Badania naukowe – projekt glebowy
- 21 Pszczoły a środowisko
- 22 Pszczelarstwo w Juchowie
- 23 Festiwal kultury wsi polskiej w Juchowie – „Dożynki 2017”
- 25 Podziękowanie pani Katharinie Sitzmann
- 26 Podziękowanie rodzinie Betty Bootsman, Theo Bloem
- 28 Podziękowanie panu Ernstowi Heinrichowi
- 29 Centrum Edukacyjno-Informacyjne „Dom Leśnika”
- 30 Wydarzenia 2017

Wprowadzenie

Drodzy Przyjaciele i Darczyńcy Projektu Wiejskiego Juchowo, w ubiegłorocznym wydaniu Wieści Okolicy poświęciliśmy wiele miejsca zmianom, jakie zaszły w naszym projekcie. Z odwagą wkraczamy na nowe ścieżki, które prowadzą nas w nowe obszary działania i dobrze sobie z tym radzimy. Od tego roku idziemy drogą rozwoju przetwórstwa płodów rolnych w naszym gospodarstwie. W nadziei na pozytywne rozstrzygnięcia, złożyliśmy wniosek o dofinansowanie projektu ze środków unijnych.

Nie czekając na zakończenie procedur związanych z akceptacją wniosku, zakupiliśmy młyn, aby jak najszybciej rozpocząć produkcję i sprzedaż mąki z własnych zbóż. Ponadto rozpoczęliśmy w tym roku współpracę z ubojnią, dzięki czemu możemy wreszcie bezpośrednio z gospodarstwa sprzedawać wołowinę pochodzącą z chowu naszych krów.

Zakończyliśmy prace projektowe budowy chlewni w Juchowie i przygotowaliśmy wstępny projekt przebudowy obory w Radaczu dla bydła mięsnego. W najbliższych miesiącach planujemy powiększyć hodowlę kur niosek, dlatego już w tym roku do naszego ogrodu zakupiono młode kury, m. in. staropolskiej rasy zielononóżka kuropatwiana, która należy do Programu Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich. Cieszymy się z pierwszych świeżych jajek pochodzących z tego chowu.

Podobnie jak w latach minionych odwiedziło nas wiele grup przedszkolnych i szkolnych z regionu, by doświadczać tego, co dzieje się na co dzień w rolnictwie. Przeprowadziliśmy kilka wizyt studyjnych dla studentów kierunków rolniczych z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W czerwcu mieliśmy też przyjemność gościć studentów rolnictwa biodynamicznego z Freie Ausbildung im Osten, Niemcy.

Tradycyjnie było u nas kilka grup praktykantów ze szkół waldorfskich z Polski i z Niemiec, którzy dzielnie, mimo niesprzyjającej aury, pomagali w ogrodzie w Kądzielnej, w ogrodzie ziołowym, na polach i w oborach.

Wraz z początkiem roku 2017 ogród warzywny zmienił swój charakter – rozpoczęły tu pracę osoby z niepełnosprawnościami. Stało się to możliwe dzięki rocznemu szkoleniu zorganizowanemu dla pracowników Projektu Wiejskiego pn.: „Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesach życia i procesach zawodowych w aspekcie kształtowania środowiska i intensyfikacji integracji”. Pracownicy mieli szansę pogłębić swoje doświadczenia podczas pracowniczych wizyt w gospodarstwach dla osób niepełnosprawnych przy Fundacji Wspólnoty Burego Misia im. Bogdana Jańskiego w No-

wym Klinczu pod Kościerzyną oraz w ośrodku terapeutycznym gospodarstwa biodynamicznego Lebensgemeinschaft Bingenheim (Niemcy). Przy tej okazji serdecznie dziękujemy ośrodkom za otwartość, gościnność oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem.

Z początkiem lata, ku wielkiej radości dzieci, pojawiły się na terenie gospodarstwa kolejne zwierzęta: kozy, owce, króliki, gęsi, kaczki oraz świnki. Znalazły one dla siebie miejsce w naszej zagrodzie edukacyjnej.

W czerwcu 2017 przeżyliśmy w naszym gospodarstwie piękną uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego, i tym samym rozpoczęliśmy budowę Zakładu Aktywności Zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami. Z początkiem września zawiązała się Spółdzielnia Socjalna „Grupa Budowlana”, która działa w Projekcie Wiejskim na zasadzie asocjacji.

Rozwój Projektu Wiejskiego Juchowo nie byłby możliwy bez wsparcia z zewnątrz. Mamy na myśli nie tylko wsparcie finansowe, ale również bardzo ważne dla nas wsparcie ideologiczne oraz realną pomoc w działaniu.

Znajdujemy wiele przychylności i wsparcia w urzędach i instytucjach naszego regionu.

Dziękujemy wszystkim serdecznie, a w szczególności Fundatorom i Fundacji Software AG Stiftung.

*W imieniu Wspólnoty Pracowników
Projektu Wiejskiego Juchowo:*

*Monika Liberacka, Krzysztof Ostrowicki, Renata
Żelazna, Urszula Sroka, Reiner Scheiwe.*

Mała zagroda edukacyjna

Program Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich

Wieść
okolicy

Monika Liberacka

Wiosną tego roku rozpoczęliśmy realizację projektu zagrody edukacyjnej. Celem powstania Zagrody w Projekcie Wiejskim Juchowo jest zwiększenie bioróżnorodności oraz rozpowszechnienie wiedzy dotyczącej rodzimych gatunków i ras zwierząt gospodarskich. Tworzymy wyjątkową Zagrodę, w której odwiedzający będą mogli zobaczyć wybrane rasy wszystkich gatunków zwierząt objętych Programem Ochrony Zasobów Genetycznych.

Koncepcja Zagrody jest odpowiedzią na rosnące potrzeby edukacyjne w projekcie. Rozszerzenie oferty o zajęcia dla młodzieży w Zagrodzie, wpłynęło na wzrost atrakcyjności naszej oferty edukacyjnej. Powstanie Zagrody zwiększa również atrakcyjność Projektu Wiejskiego dla odwiedzających. Możliwość kontaktu ze zwierzętami z pewnością zachęci rodziny z dziećmi do częstszych wizyt w naszej Zagrodzie.

Na teren Zagrody przeznaczaliśmy część łąki za biurami, pastwisko za oborami oraz okolice Domu Leśnika. Tereny te będą w przyszłości połączone ścieżką edukacyjną. Stara chatka na łące za biurami została zaadaptowana na schronienie dla zwierząt – dobudowano do niej mały kurnik. Wokół wybiegów postawiono drewniane ogrodzenie.

W czerwcu wprowadziliśmy do Zagrody pierwsze zwierzęta, reprezentujące rasy objęte Programem Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich. Należą do nich: zielononózki kuropatwiane, kaczki pomniejszone, kaczki mieszańce, gęsi pomorskie, gęsi kartuskie, owce wrzosówki, króliki popielańskie. W lipcu dołączyły do nich kozy karpackie i świnia rasy złotnickiej pstrej. Na początku września przyjechały do nas długo oczekiwane koniki polskie i świnia rasy złotnickiej białej.

Jałówki rasy polskiej czerwonej, które są już w gospodarstwie od ubiegłego roku, świetnie wpisują się w koncepcję Zagrody i pięknie reprezentują naszą rodzimą rasę krów na pastwisku za oborami.

W naszej Zagrodzie mamy pierwsze przychówki. Króliczka odchowuje już drugi miot, a locha złotnicka pstra ma pięcioro ślicznych prosiąt. Kogut dumnie przewodzi małemu stadku kur, które zaczęły już znosić pierwsze jajka. Gęsi i kaczki stworzyły świetnie zgraną grupę, a owieczka bardzo zaprzyjaźniła się z kozami.

Codzienną opiekę nad zwierzętami w Zagrodzie sprawują pracownicy Działu Hodowli.

Mała zagroda edukacyjna

Dlaczego jest tak ważna dla działań edukacyjnych

Wieść
okolicy

Danuta Sałagan

W połowie czerwca, a więc tuż przed wakacjami, przyjechały do nas zwierzęta – małe króliki, kury, gęsi, kaczki i owce. Zasiedliły przygotowane dla nich wcześniej zagrody, znajdujące się na naszej łące. Kilka tygodni później dołączyły do nich kozy oraz świnia, która oprosiła się pod koniec sierpnia i chodzi dumna w otoczeniu swojego potomstwa.

Ten mały gospodarski zwierzyniec daje wiele radości dzieciom i dorosłym, którzy odwiedzają nasze gospodarstwo. Gdy dzieci z Juchowa dowiedziały się, że są nowe zwierzęta, które można odwiedzać, przychodziły kilka razy dziennie do zagrody, by je oswajać. Nie było to łatwe zadanie, bowiem zwierzęta musiały zaakceptować najpierw nowe otoczenie, zmianę warunków, a także dzieci, które chciały je głaskać, przytulać, kar-

nić itp. Udało się – dzieci z Juchowa przetarły szlaki. Uczestnicy półkolonii „Wakacje z Koniczynką” oraz Letniej Szkoły Cyrkowej mieli natomiast ułatwione zadanie, ponieważ zwierzęta zwabione soczystą trawą, mleczem lub koniczyną, chętnie wchodziły z nimi w relacje. To prawdziwa frajda karmić kozy – Karmela, Śnieżynkę i Kokosankę (dzieci nadały wszystkim zwierzętom imiona) – które z takim apetytem zjadają wszystko, co jest soczyste i zielone. Radosny śmiech wywołuje świnia Pepa, która widząc zbliżające się dzieci, pędzi do nich wymachując ogonkiem. Króliki zaś – Natan, Fikmisia oraz ich potomstwo – są najpiękniejszymi przytulankami na świecie. Gęsi, kury i kaczki można było przez całe lato ganiać beztrudno po zagrodzie, ale w tej chwili nasze ptactwo budzi respekt.

Wyjścia do cieląt i do krów nadal cieszą się wielkim uznaniem, ale dzięki naszej małej zagrodzie, ożyła również urocza łąka nad jeziorem, a dzieci mogą w każdej chwili przerwać zabawę i pójść do zwierząt.

W czasie wakacji zwierzęta były w zagrodzie na wyciągnięcie ręki – to prawdziwy raj, niezapomniane przeżycia i doświadczenia dla wszystkich dzieci, które spędzały lato w naszym gospodarstwie. Zagroda jest także dodatkowym, interesującym miejscem praktyki dla uczniów szkół waldorfskich, oraz urozmaiceniem naszej oferty edukacyjnej dla klas i grup przedszkolnych, przyjeżdżających do Juchowa.

Kamień węgielny pod Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie

Wieść
okolicy

*Nie ma na świecie nic równie potężnego jak pomysł,
którego czas właśnie nadszedł.*

W. Hugo

Urszula Sroka

Nadszedł czas na zrobienie kolejnego kroku... Fundacja im. Stanisława Karłowskiego w Juchowie już od 16 lat realizuje Wiejski Projekt społeczny Juchowo-KądzIELna-Radacz pn. „Od ludzi dla ludzi”, którego celem jest poprawa jakości życia ludzi, odnowa ziemi, aktywizacja społeczności wiejskiej oraz integracja natury i ludzi – również niepełnosprawnych. Realizując swoje cele, Fundacja tworzy osobom niepełnosprawnym przyjazne warunki do nabywania wiedzy i umiejętności związanych z uprawą i pielęgnacją ziół, procesami przetwórstwa surowców rolnych oraz pracami w gospodarstwie.

Stwarzając osobom niepełnosprawnym możliwość pracy w naszym projekcie – w środowisku rzeczywistej pracy – chcemy, aby one same uczestniczyły w podejmowaniu decyzji o swoich dalszych losach zawodowych i przyszłym zatrudnieniu.

Dlaczego Zakład Aktywności Zawodowej

Ta forma wydaje się najbardziej odpowiednią dla osób ze znacznym bądź umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które chcą pracować. ZAZ stanowi szansę na indywidualny rozwój osoby niepełnosprawnej, zmianę jakości codziennego funkcjonowania i – co najistotniejsze – pozwala przejmować w większym stopniu kontrolę nad własnym życiem. ZAZ to droga, która pro-

wadzi od bycia całkowicie zależnym od otoczenia i różnorodnych służb, do aktywności zawodowej – **wykonwania sensownej, potrzebnej innym ludziom pracy**. Od kontaktów ograniczonych do kręgu osób najbliższych – do rzeczywistego włączenia w pełne życie społeczne, którego wyznacznikiem jest korzystanie z tych samych praw, jakie są dostępne innym osobom. Taka zmiana u każdego człowieka powoduje inne postrzeganie samego siebie, większą świadomość własnych możliwości, jednocześnie tworząc nowe potrzeby i cele do realizacji.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Zakład Aktywności Zawodowej rozumiemy jako szansę nie tylko na indywidualne wzbogacanie się jego uczestników, ale również wzbogacanie się całego społeczeństwa, a przede wszystkim pracowników naszego projektu. Znaleźliśmy miejsca oraz zajęcia w ramach działalności naszego Projektu, które mogą z powodzeniem wykonywać osoby niepełnosprawne. Dlatego Fundacja, która za nadrzędną wartość stawia człowieka, chce stworzyć również osobom niepełnosprawnym pozostającym na marginesie życia, możliwość rozwoju zawodowego i społecznego w **rolniczym zakładzie aktywności zawodowej**. Zakład ten będzie szansą na aktywność osób niepełnosprawnych, pochodzących głównie z terenów wiejskich.

Profil działalności ZAZ

Profil działalności naszego zakładu wpisuje się wprost w misję i działalność Fundacji. Przedmiotem działań tego przedsiębiorstwa społecznego będzie ekologiczne rolnictwo i przetwórstwo, usługi świadczony na rzecz ochrony przyrody i pielęgnacji otoczenia, oraz wyroby rękodzielnicze.

Bazą dla produkcji ZAZ będą surowce z upraw własnych, ze stanów naturalnych, jak również z gospodarstwa prowadzonego przez Spółkę Rolniczą Juchowo w ramach Projektu Wiejskiego.

W ZAZ-ie miejsca pracy znajdzie 50 osób niepełnosprawnych, których wspierać będzie 16 osób z personelu.

Nasza koncepcja znalazła uznanie nie tylko wśród osób niepełnosprawnych. Na realizację projektu – tj. budowę i wyposażenie ZAZ-u, pozyskaliśmy dofinansowanie ze środków Europejskiego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w wysokości ponad 6 mln PLN oraz wsparcie z Fundacji SAGST w wysokości około 3 mln PLN.

29 czerwca 2017 roku odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod nasz zakład, połączona z podpisaniem umowy z wykonawcą inwestycji oraz przekazaniem placu budowy. W uroczystości uczestniczyli wszyscy, którzy swoją życzliwością, dobrą radą oraz pozytywnym nastawieniem wspierali nas i pomagali finansowo na drodze do realizacji pomysłu.

Wiemy, że pamięć rzeczy ludzkich szybko przemija, więc cennym zwyczajem jest utrwalanie na piśmie ważniejszych wydarzeń. Dla podtrzymania tej tradycji i przekazania następnym pokoleniom znaczenia tego przedsięwzięcia, podpisany został akt erekcyjny. Akt ten wmurowano w kamień, symbolizujący kamień węgielny, położony w fundamentach naszej budowli.

To szczególne wydarzenie uświetnione zostało występami artystycznymi w wykonaniu osób niepełnosprawnych z zaprzyjaźnionych ośrodków – przyszłych pracowników ZAZ-u.

Z okazji uroczystości poświęcenia kamienia węgielnego pan Wilfried Schneider, w imieniu Fundacji Software AG Stiftung, złożył życzenia: **„Niech w tym budynku obecne będą zawsze jasne myśli, ciepło serca oraz niech działa tu impuls woli, a w jedności z nimi, niech nad tym miejscem czuwa dobry duch. Tylko wówczas osoby z niepełnosprawnością, jak i bez, znajdą w nim miejsce, gdzie będą mogły się dobrze rozwijać i wykonywać użyteczną pracę”**.

Przedsiębiorstwo społeczne w Projekcie Wiejskim Juchowo

Wieść
okolicy

Arkadiusz Malarski

2017 rok przyniósł zmiany w strukturze organizacyjnej Projektu Wiejskiego w Juchowie. Etap budowy Projektu Wiejskiego oraz tworzenia niezbędnych podstaw do rozwijania działań pożytku publicznego fundacji, dobiegł końca.

Zarząd Fundacji im. Stanisława Karłowskiego musiał podjąć trudną decyzję o zwolnieniu grupy budowlanej z dniem 30 czerwca 2017 r. W trosce o tych ludzi, od wielu miesięcy poszukiwano sposobu zapewnienia im ciągłości pracy. Jednocześnie szukano rozwiązań w kwestii bieżącej konserwacji, remontów i utrzymania wybudowanych obiektów w dobrej kondycji, oraz obsługi instalacji, służących naszemu Projektowi.

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego już w 2016 roku nawiązała kontakt z Fundacją Nauka dla Środowiska, która stała się operatorem środków finansowych, przeznaczonych na rozwój ekonomii społecznej w regionie zachodniopomorskim. Środki pochodzą z unijnego Funduszu Rozwoju Regionalnego, uzyskanych za pośrednictwem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014–2020. Fundacji z Koszalina zaprezentowaliśmy pomysł na utworzenie spółdzielni socjalnej w Juchowie. Pomysł spotkał się z dużym zainteresowaniem, co zaowocowało współpracą, której efektem jest powstanie Spółdzielni Socjalnej „Grupa Budowlana”. Fundacja Nauka dla Środowiska wspierała merytorycznie proces tworzenia spółdzielni, finansuje szkolenia dla pracowników (6 osób z „Grupy Budowlanej” uzyskało nowe kwalifikacje), opłaca przez 24 miesiące prowadzenie księgowości, oraz finansuje działania marketingowe spółdzielni.

Nad procesem tworzenia spółdzielni socjalnej w Juchowie, czuwała grupa robocza składająca się z pracowników Fundacji im. Stanisława Karłowskiego. Spółdzielnia uzyskała wsparcie ze strony Starosty Szczecińskiego – Pana Krzysztofa Lisa, który przez Powiatowy Urząd Pracy przekazał kwotę 126 tys. PLN na doposażenie stanowisk pracy, oraz udzielił wsparcia pomostowego, z którego przez 24 miesiące będą częściowo refundowane składki na ubezpieczenia społeczne. Fundacja im. S. Karłowskiego natomiast, udzieliła byłym pracownikom poręczenia na zabezpieczenie dotacji. Spółdzielnia otrzymała duże wsparcie merytoryczne od pracowników oraz dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy – Pana Wiesława Kosmali. Fakt

utworzenia spółdzielni socjalnej w Juchowie odbił się szerokim echem w lokalnych mediach, dzięki uroczystemu podpisaniu umów z członkami spółdzielni, które miało miejsce 29 sierpnia 2017 r. w Szczecinku. Nie jest to pierwsza spółdzielnia powstająca w Powiecie Szczecineckim, ale na pewno pierwsza bazująca na tak silnych fundamentach, wypracowanych w ramach Projektu Wiejskiego w Juchowie. Dziękujemy wszystkim, którzy uczestniczyli i uczestniczą w rozwoju spółdzielni socjalnej.

Spółdzielnia swoją działalność gospodarczą rozpoczęła 1 września 2017 roku. Utworzyło ją 8 osób z grupy 9 pracowników, którzy utracili pracę w czerwcu 2017 roku. Jedna osoba postanowiła skierować swój rozwój zawodowy na inne tory. Dodatkowo spółdzielnia zatrudniła 2 osoby bezrobotne z Juchowa i Radacza, w celu zapewnienia obsady gwarantującej wywiązanie się z usług świadczonych na rzecz Fundacji i Spółki Rolniczej. Spółdzielnia realizuje zadania z zakresu konserwacji i obsługi technicznej obiektów, utrzymania instalacji wodno-kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania, oraz pielęgnacji nasadzeń śródpolnych i terenów zielonych. Zarząd spółdzielni składa się z 2 osób: Tadeusza Góry – osoby nierozzerwalnie

i od zawsze związanej z „Grupą Budowlaną”, oraz mojej osoby – autora artykułu.

Utworzenie kolejnego podmiotu ekonomii społecznej w Juchowie wpisuje się doskonale w ideę Projektu Wiejskiego Juchowo. Spółdzielnia socjalna jest przedsiębiorstwem, które nie jest ukierunkowane na maksymalizację zysków, ale wypracowane dochody przeznacza na cele społeczne i rozwój aktywności społecznej swoich członków. Fundacja im. Stanisława Karłowskiego, Spółka Rolnicza Juchowo Sp. z o.o. i Spółdzielnia Socjalna „Grupa Budowlana” to 3 podmioty, które są sobie potrzebne, aby w asocjacji rozwijać Projekt Wiejski Juchowo.

Oczywiście w rozumieniu prawa są to odrębne podmioty, o czym skutecznie przypominają nam różne instytucje, jednakże Nas – osoby pracujące na rzecz lokalnej społeczności i rozwoju Projektu Wiejskiego – łączy silne przekonanie o wspólnych celach i jedności.

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego „Lodołamaczem 2017”

Więść
okolicy

Urszula Sroka

„Lodołamacze” to ogólnopolski konkurs dla Pracodawców Wrażliwych Społecznie, który od 12 lat organizuje Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych (POPON) wraz z Fundacją Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (FAZON).

Kapituła konkursu wyłania i nagradza instytucje, organizacje i pracodawców, tworzących odpowiednie warunki pracy dla osób niepełnosprawnych. Misją tego przedsięwzięcia jest wyróżnianie statuetkami i medalami firm i pracodawców otwartych na zatrudnianie osób niepełnosprawnych – ludzi wyjątkowych, zaangażowanych i promujących niepełnosprawnych pracowników. Miłym zaskoczeniem była dla nas wiadomość o nominowaniu nas do tego konkursu. Sama nominacja była dla nas dużym wyróżnieniem. Z tym większą radością odbierałam **srebrny medal i certyfikat dla Projektu Wiejskiego i Fundacji im. S. Karłowskiego w Juchowie**. Naszą działalność na polu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, uznano za wzór godny naśladowania.

Niezmiernie cieszymy się, że nasza działalność w tym obszarze została zauważona. Zatrudniając i pracując z Naszymi Ludźmi (tak mówimy o naszych niepełnosprawnych pracownikach) w praktyce „łamiemy lody”, nie tylko w myśleniu o niepełnosprawnościach, ale przede wszystkim w tworzeniu Naszym Ludziom takich warunków pracy, aby mogli się w niej odnaleźć, dobrze czuć i rozwijać. Zatrudnienie to za mało. W naszym Projekcie staramy się pomagać im w utrzymaniu pracy, a to wymaga odpowiedniego wsparcia – nie tylko w sytuacjach zawodowych, ale również w sprawach

osobistych. Bardzo pomagają nam w tym indywidualne podejście do każdego z osobna, oraz koncentrowanie się na umiejętnościach i potencjale osoby niepełnosprawnej.

W tym roku po raz trzeci, honorowy patronat nad konkursem objęła małżonka prezydenta RP – Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda. Podczas XII gali „Lodołamacze” podziękowała wszystkim, którzy pomagają osobom z niepełnosprawnościami, a w szczególności pracodawcom dającym im zatrudnienie.

O wolontariacie

Kathrin Dudek

W Juchowie? Cały rok?

Nazywam się Kathrin, mam 19 lat i zaraz po zdaniu matury zdecydowałam się wyjechać na rok za granicę. Kiedy podejmowałam tę decyzję, nie wiedziałam jeszcze, dokąd chciałabym pojechać. Jej podjęcie ułatwiła mi Wspólnota gospodarstwa w Juchowie.

Dnia 1 sierpnia 2016 roku, przybyłam do Juchowa i rozpoczęłam swoją aktywność wolontariuszki w obszarze pedagogiki. W ciągu roku miałam okazję poznać różne działy gospodarstwa Projektu Wiejskiego.

Dzięki pracy w projektach z dziećmi i młodzieżą, rolnictwo stało się mi bliższe. Na przykład wspólnie z grupami dzieci przebywałam i pracowałam w oborze, ogrodzie warzywnym oraz w obszarze Pracowni Terapeutycznej. Z grupami młodzieży – praktykantami – mogłam pomagać również w sposób praktyczny, a tym

samym odkrywać zupełnie nowe dla mnie aktywności. Uczyłam się bardzo dużo o różnych obszarach gospodarstwa, co było dla mnie niesamowicie interesujące. Dzięki tej pracy nawiązałam różne kontakty. Miałam okazję pielęgnować je przy lokalnych świętach, takich jak dożynki i rodzinne święto dyni. Chodziłam również na grupowe zajęcia Zumbi. Podczas tych aktywności mogłam „szlifować” język polski. Poznałam lepiej nie tylko pracowników gospodarstwa Juchowa, ale również mieszkańców okolicy.

To był dla mnie niezapomniany rok, podczas którego zrodziło się wiele pomysłów na przyszłość. Postawił on na mojej drodze ludzi, którzy mieli duży wpływ na moje życie.

Juchowo – dziękuję Ci!

Szkolenie

„Wsparcie osób niepełnosprawnych”

Teresa Finkiewicz

**Refleksja ze szkolenia dla pracowników Projektu Wiejskiego Juchowo:
„Wsparanie osób niepełnosprawnych w procesach życia i procesach zawodowych
w aspekcie kształtowania środowiska i intensyfikacji integracji”.**

Od września 2016 do sierpnia 2017 roku, grupa pracowników naszego Projektu (Fundacji im. Stanisława Karłowskiego oraz Spółki Rolniczej Juchowo) miała możliwość uczestniczenia w szkoleniu, którego celem było przygotowanie pracowników do współpracy, wspierania i współdziałania z osobami niepełnosprawnymi. Szkolenie prowadzone było w formie wykładów, działań praktycznych oraz warsztatów artystycznych i rękodzielniczych. Omawiane tematy i prowadzone zajęcia miały na celu otwarcie nas na drugiego człowieka, którym jest również osoba z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną. W ramach szkolenia zaplanowano też dwie wizyty studyjne w gospodarstwach terapeutycznych, w których żyją i pracują osoby

niepełnosprawne. W celu wymiany doświadczeń, uczestnicy wizytowali podobne ośrodki w Polsce i w Niemczech. Szkolenie miało charakter dokształcania podnoszącego kompetencje pracowników i zakończyło się pisemną pracą końcową.

Szkolenie uzmysłowiło mi, jak niewiele wie przeciętny człowiek na temat niepełnosprawności intelektualnej oraz jakie ma uprzedzenia. Jako osoba, która nigdy dotąd nie miała kontaktu z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie – zarówno w życiu zawodowym jak i prywatnym – jestem wdzięczna, że mogłam uczestniczyć w takim projekcie. Prowadzone wykłady i zajęcia pozwoliły nam uwolnić się od uprzedzeń i stereotypów w myśleniu o tego rodzaju niepełnosprawności. Pozyskaliśmy szerszą wiedzę na temat zdrowia psychiczne-

go: czym jest zaburzenie, a czym choroba psychiczna; co powinno nas niepokoić w zachowaniu bliskich nam osób; fakty i mity dotyczące osób cierpiących na zaburzenia psychiczne i chorujących psychicznie. Ta wiedza pozwoliła nam inaczej spojrzeć na osoby niepełnosprawne – uświadomiła, jak ważna w procesie terapeutycznym jest integracja społeczna i poczucie przydatności takich osób. Dowiedzieliśmy się, jak wspierać osoby z niepełnosprawnością intelektualną w wykonywaniu czynności zawodowych oraz w pełnieniu ról społecznych. Nabyliśmy umiejętności rozpoznawania potrzeb osoby niepełnosprawnej poprzez uważną obserwację, empatię i nawiązywanie kontaktu.

Szkolenie oceniam bardzo wysoko – to było dla mnie cenne doświadczenie. Bardzo przydatny kurs, zorientowany na kształcenie umiejętności praktycznych, wręcz

niezbędny dla naszej pracy zawodowej, doskonale przygotowany i przemyślany. Bogata wiedza praktyczna, dobrze wyważona proporcja między teorią a praktyką. Interesujące nas zagadnienia zostały kompleksowo omówione oraz przećwiczone na ciekawych przykładach. Prowadzący nastawieni byli na kontakt z uczestnikami, na zajęciach panowała przyjazna i życzliwa atmosfera. Wykładowcom zależało na tym, aby przekazywane informacje były zrozumiałe. Ze szkolenia wyniosłam praktyczną wiedzę, którą zastosuję w pracy.

Na zajęciach rozpoczynających szkolenie przekazano nam, że „żeby komuś coś dać, najpierw trzeba coś mieć”. I dostaliśmy to „coś” – dużą dawkę praktycznej wiedzy, ciekawe i przydatne materiały oraz wskazówki do dalszego rozwoju.

Dziękuję.

O wspólnej pracy w kręgu czytelniczym

w zakresie „Kursu Rolniczego” R. Steinera

Dorothee Himmelle-Doll

Nazywam się Dorothee Himmele-Doll. Przyjechałam do Juchowa w roku 1996, aby na bazie rolnictwa biodynamicznego pomóc ożywić ziemię byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego, uzdrowić zaperzone ugory, a dzięki temu stworzyć miejsca pracy.

Przed 1945 rokiem, gospodarstwo w Juchowie, będące obecnie rdzeniem Projektu Wiejskiego, należało do majątku moich dziadków, a w latach 1540–1874 było własnością rodziny von Kleist. Od chwili założenia w Juchowie Fundacji im. Stanisława Karłowskiego (2001 r.) prowadzę biodynamiczne gospodarstwo ogrodnicze w Janowie pod Szczecinkiem, 16 km od Juchowa. Od 2007 roku, moje gospodarstwo posiada certyfikat Demeter.

Od roku 2016 na nowo zintensyfikowała się współpraca i wymiana doświadczeń z Juchowem.

W listopadzie 2016 roku, w kręgu czytelniczym Projektu Wiejskiego, którego działanie zainicjował pan Reiner Scheiwe, zajmowaliśmy się tematyką 8 wykładów – „Podstawy wiedzy duchowej dla powodzenia w rolnictwie – Kurs Rolniczy” R. Steinera. Odkryciom

nie było końca: „Ach... to dlatego my robimy to tak, a inni inaczej.” lub „Rozumiem... teraz to jest jasne”. Pracowaliśmy również nad artykułami z „Lebendige Erde” (zreferowanymi przez Betty Bootsman). Zrozumienie wskazówki Rudolfa Steinera dotyczące opracowania Lilo Koliskos – „Metoda obrazów wznoszących stosowana do oceny jakościowej” – było możliwe dzięki zbiorowi dokumentów „Jakość witalności produktów żywnościowych w kontekście metod ob-

razujących” z Instytutu Badawczego Jakości Witalności (fiv) dr Ursuli Balzer-Graf ze Szwajcarii. Jeden z uczestników krzyknął: „Znam tę metodę. Ton Baars już ją stosował!”

Praktycznego zastosowania metod biodynamicznych doświadczaliśmy podczas odwiedzin w oborze i domu preparatów (Betty Bootsman) – oglądania przym kompostu obornikowego przed i po zastosowaniu preparatów kompostowych. Podczas wizyty w Janowie preparowaliśmy kompost, wykonywaliśmy szpad-

lem próby glebowe i rozmawialiśmy na temat wykładów R. Steinera. Na zakończenie spotkania skosztowaliśmy główki sałaty w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie, czy istnieje wyczuwalna różnica w jakości warzywa, w przypadku zastosowania preparatu krzemionkowego.

Bardzo się cieszę, że my z Juchowa i Janowa wspólnie idziemy tą drogą i jestem bardzo ciekawa, jak w przyszłości będzie wyglądać nasza wspólna praca.

Gospodarstwo ekologiczne miejscem edukacji

– projekt europejski
w ramach programu Erasmus+

Danuta Sałagan

Od września 2016 roku Fundacja im. Stanisława Karłowskiego jest jedną z ośmiu organizacji partnerskich, które realizują projekt: „Learning Place Bio-Farm”.

Celem projektu jest opracowanie interaktywnego portalu internetowego oraz kursu e-learningowego, zawierającego materiały edukacyjne do tematu „Gospodarstwo ekologiczne miejscem edukacji”, które będą przeznaczone dla rolników, nauczycieli, edukatorów itp., krótko mówiąc – dla wszystkich, chcących oferować projekty edukacyjne w gospodarstwach lub z nich korzystać.

Wizyty w gospodarstwach jako metoda nauczania

Gospodarstwa ekologiczne oferują przestrzeń i niezliczone możliwości doświadczania wszystkimi zmysłami tego, co wiąże się z rolnictwem, przyrodą, środowiskiem naturalnym. „Skąd pochodzi żywność?”, „Jak funkcjonuje gospodarstwo na co dzień?”, „Co żyje w ziemi?” – na te i inne pytania można znaleźć odpowiedzi podczas wizyty edukacyjnej w gospodarstwie. Wizyty są alternatywną i innowacyjną formą nauczania – zarówno formalnego jak i nieformalnego – które uzu-

pełnia tradycyjne nauczanie w szkole. W trakcie wizyt, dzieci i młodzież uczestniczą w zajęciach praktycznych o charakterze interaktywnym. Wiedza zdobyta w gospodarstwie może być wykorzystana na lekcjach biologii, geografii, środowiska, ekologii, a nawet ekonomii.

Wizyty w gospodarstwie są szczególnie wskazane dla uczniów, którym uczestniczenie w zajęciach prowadzonych szkolnymi metodami tradycyjnymi, sprawia problemy. Nauczanie w innym otoczeniu może więc być korzystne dla grup dzieci i młodzieży, mających specjalne potrzeby edukacyjne, zagrożonych wykluczeniem lub mających trudności z nauką.

Rolnictwo ekologiczne, jako prężnie rozwijający się sektor gospodarczy, potrzebuje zmotywowanych młodych ludzi do pracy. Wizyty w gospodarstwach stwarzają młodym ludziom okazję do poznania zawodów, na które istnieje zapotrzebowanie w tej dziedzinie gospodarki, np. rolnik, piekarz, rzeźnik czy serowar.

Szkolenie pedagogów i edukatorów rolnictwa ekologicznego

Liczba ofert szkoleniowych, powiązanych z nauką w gospodarstwach ekologicznych, jest obecnie niewielka. Celem naszego projektu jest opracowanie europejskiego kursu szkoleniowego oraz stworzenie portalu, zawierającego interaktywne narzędzia i materiały szkoleniowe dla edukatorów rolnictwa ekologicznego. Kurs będzie wspierał działania edukacyjne nauczycieli, rolników oraz innych osób zainteresowanych. Będzie źródłem wiedzy o praktycznych aspektach wizyt w gospodarstwach. Adresatami kursu są więc osoby zainteresowane edukacją w gospodarstwach ekologicznych:

rolnicy, nauczyciele, pracownicy organizacji pozarządowych i administracji publicznej oraz osoby, które chciałyby w przyszłości zająć się edukacją w gospodarstwach ekologicznych.

Projekt realizuje osiem organizacji partnerskich z siedmiu krajów Europy: Austrii, Czech, Danii, Niemiec, Norwegii, Polski i Wielkiej Brytanii. Organizacje te dysponują doświadczeniem oraz wiedzą z zakresu dydaktyki i rolnictwa ekologicznego.

(więcej na ten temat można przeczytać na stronie:
www.learningonbiofarm.eu)

Erasmus+

O wydarzeniach w rolnictwie

w 2017 roku

Krzysztof Ostrowicki

Mokry i chłody rok – tak jednym zdaniem można podsumować rok 2017. Pierwszy raz od wielu lat, kiedy ani razu nie podlewaliśmy naszych upraw. Zastawki na rowach zamykane były tylko sporadycznie, mimo to wody nie brakowało.

Wszystkie oczka wodne w lasach i na polach, które były puste przez lata, wypełniły się po brzegi. Na miedzach, okrawkach, nieużytkach, na których w suchej ziemi leżały latami nasiona, skiełkowały, wyrosły i zakwitły rośliny, zapewniając przepiękne widoki. Puste rowy na łąkach wypełniły się wodą, dając miejsce do życia płazom i gadom.

Na początku stycznia, opady śniegu przykryły całe gospodarstwo warstwą o grubości 10 cm, która utrzymała się do drugiej połowy lutego. Warunki te ochroniły rośliny przed wymarznięciami. Niestety podczas poszukiwania pokarmu, dzikie zwierzęta bardzo mocno zniszczyły uprawy jęczmienia ozimego oraz trwałe użytki zielone – głównie w Radaczu. Wraz z kołem łowieckim postanowiliśmy działać w większym stopniu prewencyjnie, aby sytuacja się nie powtórzyła.

Po stopnieniu okrywy śnieżnej przyszedł czas na ocenę stanu ozimin. Zasiewy traw z koniczynami i lucernami wyglądały wzorowo, podobnie jak i żyto. Nieco gorszy był stan jęczmienia ozimego, który był mocno porażony chorobami grzybowymi. Natomiast orkisz w wielu miejscach – szczególnie w tych nadmiernie uwilgotnionych – obumarł albo w ogóle nie powschodził. W związku z tym musieliśmy miejscowo posiać orkisz jary. Nie udało się tych prac wykonać na całej zniszczonej powierzchni.

Niskie temperatury wiosną (średnia temperatura dobową w kwietniu wyniosła 6,4°C), ciągłe opady i mróz (-5°C) w ostatnich dniach kwietnia, utrudniały zabiegi polowe i spowalniały wzrost roślin. Z trudem udało się posiać zboża jare. Niestety nie daliśmy rady we właści-

wych terminach przygotować pól pod uprawę marchwi i buraków czerwonych. Siew był opóźniony i wykonany w niesprzyjających warunkach, co widoczne było w dalszym wzroście roślin. Założyliśmy także półhektarową uprawę truskawek, które po raz pierwszy zebraliśmy w tym roku.

Sianokosy rozpoczęły się około dwa tygodnie później niż zwykle i z powodu ciągle padających deszczy bardzo znacząco rozciągnęły się w czasie. Dzięki tak wilgotnej aurze nie mieliśmy problemu z ilością mieszanek traw z motylkowatymi.

Rolnicy mówią „kradzione żniwa” i to stwierdzenie doskonale opisuje tegoroczne zbiory. Kombajny pracowały jeden, czasem dwa dni, a następnie czekały na poprawę pogody. Plony i jakość ozimin można uznać za dobre. Gorsza sytuacja jest z roślinami jarymi, nie licząc owsa, które źle zniosły pogodę.

Pierwszy raz udało nam się przygotować wszystkie niezbędne preparaty biodynamiczne w naszym gospodarstwie. Aby ułatwić pozyskanie kozłka lekarskiego, w przyszłym roku planujemy założyć małą uprawę tego zioła.

O wydarzeniach w hodowli

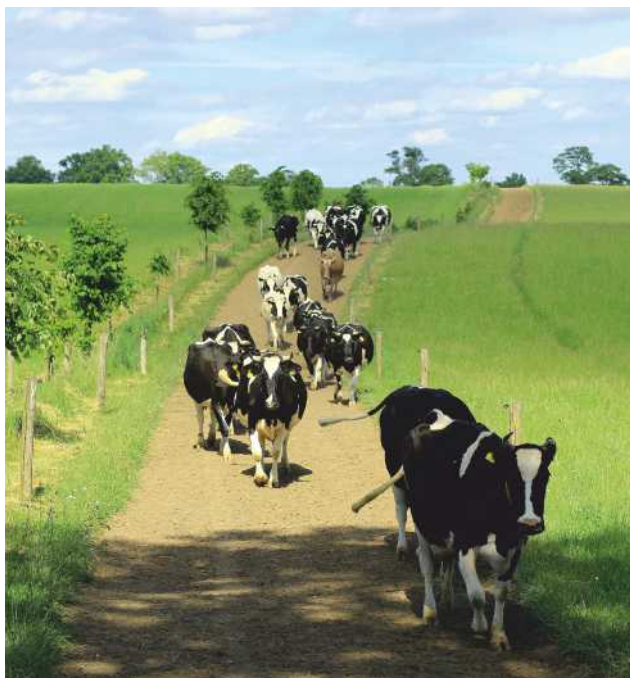
w 2017 roku

Monika Liberacka

Nowy rok przyniósł w Dziale Hodowli kolejne wyzwania.

W związku z reorganizacją pracy w dziale, przeprowadziliśmy szkolenie opiekunów zwierząt z zakresu wykonywania podstawowych czynności zootechnicznych. Wpłynęło to znacząco na poprawę jakości obsługi i wzrost świadomości pracowników, oraz ułatwiło organizację pracy.

W marcu sprzedaliśmy krowy pierwiastki i jałówki cielne do Austrii. Bardzo cieszy nas fakt, że status zdrowotny stada (m.in. wolne od chorób wirusowych IBR i BVD) umożliwia sprzedaż zwierząt hodowlanych za granice naszego kraju. Mało jest gospodarstw, spełniających tak wysokie standardy zdrowotności zwierząt.

Wypas wiosenny rozpoczęliśmy w kwietniu, jednak na szybki wzrost trawy musieliśmy trochę poczekać. Niskie temperatury nie służyły wegetacji. W pełni sezonu pastwiskowego na brak trawy nie mogliśmy narzekać – opady i odpowiednia temperatura sprzyjały. Niestety intensywne deszcze wpływały źle na stan dróg na pastwiska dla krow, co odbiło się negatywnie na zdrowotności racic. Krowy nadal nie powróciły do stanu sprzed dwóch lat. Pomimo to, wydajność życiowa i długość okresu użytkowania w naszym stadzie stale wzrastają. Najstarsza krowa ma 13 lat i wydajność życiową przekraczającą 70 000 kg mleka.

Badania naukowe – projekt glebowy

Krzysztof Ostrowicki

Tego lata Projekt Wiejski Juchowo we współpracy z Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy, reprezentowanym przez dr. hab. inż. Mirosława Kobierskiego, prof. nadzw. UTP, rozpoczął zakrojone na bardzo dużą skalę badania glebowe o nazwie „Wpływ nawożenia kompostem w latach 2017–2022 na zawartość próchnicy w glebach gospodarstwa biodynamicznego Spółki Rolniczej Juchowo Sp. z o.o.”.

Przygotowania do projektu rozpoczęły się już w styczniu. Ze względu na złożoność badań, pierwsze działania terenowe zaczęliśmy w lipcu.

Celem projektu jest udowodnienie, iż praktyka rolnicza stosowana u nas w gospodarstwie wpływa na odbudowę żyzności gleby oraz poprawę jej właściwości.

W pierwszym etapie pobrano próbki glebowe z naszych pól oraz od sąsiada, który prowadzi produkcję konwencjonalną. Pozwoli to wychwycić różnice pomiędzy glebą uprawianą w sposób biodynamiczny, a uprawą konwencjonalną. Wyniki badań poznamy już na początku przyszłego roku.

Kolejne lata badań skupią się na nawożeniu organicznym. Obserwować będziemy tempo odbudowy próchnicy w glebie, przy trzech wariantach nawożenia kompostem: 5, 10 i 20 ton/hektar. Do celów projektu przeznaczono ponad 300 ha zlokalizowanych w różnych miejscach w gospodarstwie. Na polach prowadzić będziemy normalną produkcję rolniczą, z zachowaniem dotychczasowego płodozmianu i technik uprawy. Poza tym monitorowane będą zmiany ilości składników pokarmowych na terenie całego gospodarstwa.

Pszczoły a środowisko

Maria Staniszevska, Renata Żelazna

Pszczoły były, są i będą ważną i nieodłączną częścią ekosystemu. Miliony lat ewolucji sprawiły, że wzajemne uzależnienie istnienia roślin owadopylnych i pszczół, wyklucza brak jednego z nich w ekosystemie.

Od dziesięciu lat obserwujemy niepokojący spadek liczby owadów zapylających na świecie. W ciągu ostatnich trzech lat, mówi się wręcz o masowym ginięciu pszczół. Jako najczęstsze przyczyny podaje się: pestycydy, patogeny, pasieki migracyjne, GMO, antybiotyki, promieniowanie elektromagnetyczne, zanieczyszczenie powietrza. Dlatego też coraz więcej projektów zajmujących się tematyką ochrony przyrody, poświęca dużą uwagę pszczelarstwu.

Korzyści z obecności pszczół w rolnictwie są doceniane nie od dziś, jednak mniej mówi się o ich roli w środowisku naturalnym. Warto więc podkreślić, że ekonomiczna wartość zapylania przez owady pszczołowe wykracza ponad produkcję rolniczą. Szacuje się, iż społeczno-ekonomiczne korzyści z pracy pszczół dziesięciokrotnie przekraczają wartość produkcji miodu.

Pszczoły zapylają wszystkie rośliny, nie tylko uprawne. Właściwe zapylenie roślin to jedyny sposób na zachowanie bioróżnorodności, tak bardzo ważnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i zachowania łańcucha pokarmowego. Ich znaczenie jest coraz większe ze względu na postępującą degradację środowiska. Ginie coraz więcej gatunków roślin i zwierząt, a to właśnie pszczoły zapylanie roślin utrzymuje tę równowagę. Praca pszczół pozwala na kontrolę erozji gruntów oraz wpływa na upiększanie środowiska życia człowieka.

Świadomi wagi tejże problematyki czynimy działania w kierunku ratowania owadów zapylających, rozwijając własną pasiekę w obszarze ochrony przyrody. Mamy ku temu bardzo dobre warunki – miododajne uprawy na polach uprawianych w sposób biodynamiczny.

Naszym celem jest również aktywne przekazywanie wiedzy na temat roli i znaczenia pszczół dla ludzkości, osobom odwiedzającym nasze gospodarstwo – zarówno dzieciom, jak i dorosłym. Mamy nadzieję, iż wiosną przyszłego roku, nasz pokazowy „Dom pszczeli” będzie do tego celu gotowy.

Pszczelarstwo w Juchowie

Jolanta Jętkowska

Od wiosny 2017 w naszej pasiece nastąpiły duże zmiany. Okazało się, że przezimowało tylko 5 rodzin pszczelich. Wiosną do naszego teamu dołączył pszczelarz – Sebastian Różański, który zastąpił pana Jana Drozda.

Pan Sebastian to również zapalony pszczelarz, od kilku lat posiada własną pasiekę. Gdy szukał miejsca, w którym mógłby postawić swoje ule, nasze gospodarstwo biodynamiczne było dla niego na tyle ciekawe i inspirujące, że postanowił wesprzeć nas swoją wiedzą i doświadczeniem.

W związku z tym, podjęliśmy decyzję o zakupie kolejnych 15 rodzin pszczelich – są to pszczoły linii kraińskiej Nieska, dostosowanie do lokalnych warunków. Dokupiliśmy również 17 matek pszczelich, co pozwoliło na założenie kolejnych rodzin, również linii kraińskiej – Nieska. Ule dla nich zostały wykonane z materiałów naturalnych, w stolarni naszego gospodarstwa.

Z uwagi na zimne i deszczowe lato, miodobranie było utrudnione, a zbiór miodu nieduży. Przy pierwszym wiorowaniu uzyskaliśmy miód wielokwiatowy (koniczyna, facelia, chaber, kwiaty polne i leśne), a przy drugim – miód gryczany.

Obecnie mamy 37 rodzin pszczelich. W okresie wczesnojesiennym nakarmiliśmy je. Ich stan zdrowotny jest zadowalający. Liczymy na to, że jeżeli rodziny dobrze przezimują, to będziemy mogli cieszyć się pasieką.

Juchowo, wrzesień 2017

Festiwal kultury wsi polskiej w Juchowie – „Dożynki 2017”

Jolanta Jętkowska

Kultywowanie dziedzictwa kulturowego wsi jest niezwykle ważne. „Dożynki”, nazywane inaczej Świętem Plonów, są tego dobrym przykładem. To piękny staropolski zwyczaj, który w symboliczny sposób kończy żniwa, wieńcząc tym samym roczny cykl prac polowych.

Święto to wyraża podziękowanie za szczęśliwe zbiory i prośbę o urodzaj w przyszłych latach, jest ukoronowaniem całorocznej pracy rolników i ich rodzin.

W tym roku Dożynki Powiatowo-Gminne, wspierane przez Sołectwo Juchowo oraz Fundację im. Stanisława Karłowskiego, odbyły się 16 września 2017 r. na stadionie w Juchowie.

W sołectwach naszego powiatu, przygotowania do Święta Plonów rozpoczęły się już latem, gdzie w wielu wsiach zaczęły powstawać pierwsze wieńce dożynko-

we – również na terenie naszej miejscowości. Wieńiec z Juchowa to efekt pracy wielu rąk: zarówno społeczności wiejskiej, jak i pracowników Pracowni Terapeutycznej gospodarstwa, w której niepełnosprawni podopieczni z wielką radością włączyli się w te działania. Prace nad wieńcem rozpoczęły się od suszenia pieczolowicie zebranych z ekologicznych pól zbóż, kwiatów i ziół.

Pięknym zwyczajem dożynkowym jest również wypiek chleba. W tym roku został on wypieczony w piekarni naszego gospodarstwa, z tegorocznych ekologicznych

zbóż. Dożynki rozpoczęły się uroczystą mszą świętą, która odbyła się w kościele pw. św. Antoniego w Juchowie.

Po nabożeństwie, korowód dożynkowy w asyście Szwadronu Kawalerii Ziemi Szczecińskiej oraz Orkiestry OSP z Krajenki, przemaszerował na stadion Fundacji im. Stanisława Karłowskiego. Po ceremoniale dożynkowym i przekazaniu bochnów chleba, Gospodarze Dożynek podchodzili do zebranych na placu gości i częstowali ich chlebem, przekazując życzenia „aby tego chleba nikomu nie brakowało”. Starostami Dożynek byli pani Leokadia i Zbigniew Struscy z Juchowa.

Uroczystościom dożynkowym towarzyszyło wiele atrakcji, m.in. warsztaty pieczenia chleba, zwiedzanie gospodarstwa ekologicznego w Juchowie, wyrabianie garnków glinianych, czy różnorakie konkursy – w tym konkurs wieńców dożynkowych. W tym roku swoje wieńce zgłosiło 15 sołectw. Pierwsze miejsce zdobył wieńiec Sołectwa Juchowo, gm. Borne Sulinowo, które otrzymało nagrodę finansową w wysokości 1000 zł, ufundowaną przez panią Burmistrz Bornego Sulinowa Renatę Pietkiewicz-Chmyłkowską. Nagroda została częściowo przeznaczona na rozwój zespołu muzycznego Stokrotki z Juchowa.

Podziękowanie pani Katharinie Sitzmann

Manfred Klett

Katharina, wraz z trójką dzieci i mężem Sebastiaanem Huismanem, przyjechała do Juchowa w 2005 roku. W czasie, kiedy wszystkiego brakowało, jednego było nadmiar: pracy i jeszcze raz pracy.

Kiedy często prowizoryczne rozwiązania musiały wystarczać na dłużej, Katharinie udało się stworzyć najpierw piękne miejsce do zamieszkania dla swojej rodziny. Jako wykształcona rolniczka, miała szczególne podejście do zwierząt. Przy zakładaniu stada krów zajmowała się w szczególności homeopatycznym leczeniem krów i cieląt oraz opieką nad inwentarzem: małym stadkiem kur, owiec i koni. Godnym uwagi było jej przemówienie w języku polskim, które miało miejsce podczas uroczystego otwarcia kompleksu obór. Bardzo lubiła grać na fortepianie i skrzypcach, w sposób szczególnie oddziaływała na wnętrze struktury gospodarstwa. Chętnie koncertowała podczas różnych uroczystości gospodarstwa. Uczestniczyła również w życiu muzycznym okolicy: na przykład podczas otwarcia obór zorganizowała występ orkiestry młodzieżowej ze szkoły muzycznej ze Szczecinka. Przez długi okres była również aktywnym członkiem ludowych zespołów muzycznych z Juchowa i Jelenia.

W okresie przełomowych zmian w jej życiu osobistym – najpierw w bardzo prowizorycznych warunkach – zajęła się wypiekaniem chleba. Orkisz i żyto pochodzące z gospodarstwa, mieliła na mąkę, z której piekła smakowite chleby, tym samym zaopatrywała w pieczywo wspólnotę gospodarstwa jak i coraz większe grono klientów. Swoimi działaniami przyczyniła się do na-

dania kolorytu jestestwu Projektu Wiejskiego. W roku 2015 wróciła do Niemiec, gdzie w biodynamicznym gospodarstwie „Quellenhof“ w Bingenheim, znalazła dla siebie nowe życiowe wyzwania.

Wspólnota w Juchowie z całego serca dziękuje Katharinie za jej wieloletnie ogromne zaangażowanie i energiczne współtworzenie, zarówno tej małej, jak i tej większej rzeczywistości w Juchowie. Życzymy jej wszystkiego najlepszego na nowej drodze!

Podziękowanie rodzinie Betty Bootsman i Theo Bloem

Reiner Scheiwe

Na pożegnanie Betty Bootsman i Theo Bloem

Wraz z Theo, Betty, ich dwiema córkami – Anną i Maaïke, oraz ich psem Bellą,
Projekt Wiejski opuszcza cała rodzina.

Rodzina Theo i Betty już w 2008 roku zdecydowała się do zmiany swojego miejsca zamieszkania na Juchowo.

To tu właśnie, w Projekcie Wiejskim, Theo pracował na różnych stanowiskach. Przez kilka lat pełnił funkcję prezesa naszej Spółki Rolniczej. Udzielał się przy przebudowie i rozbudowie Centrum Społeczno-Kulturalnego na terenie gospodarstwa w Juchowie. Jego głównym zajęciem było natomiast prowadzenie ogrodu warzywnego w Kądzielnej. Pracował tam z zapałem i wielkim zaangażowaniem. Cechowało go bardzo pozytywne podejście do życia. Warunki przestrzenne, maszynowe i glebowe w ogrodzie nie zawsze były proste. Z dużą dozą zdolności improwizacyjnych, Theo stale próbował znajdować nowe rozwiązania w trudnych sytuacjach. Cechowało go ciągłe próbowanie i niepoddawanie się. Był on przepelniony duchem pionierskim oraz zorientowany na cele ekologiczne. Theo kochał swoje rośliny. Kiedyś powiedział nawet, że jego pomidory są niczym jego dzieci. Sam je sadził, podlewał i pielęgnował. Dla niego owoce własnej pracy były czymś więcej, niż tylko produktami. Były to dla niego środki do życia w najprawdziwszym tego słowa znaczeniu, a więc były czymś więcej niż jedynie podstawą do odżywiania ciała fizycznego. Były to prawdziwe środki do życia.

Życie Betty składało się z pracy. Rzadko kiedy można spotkać taką osobę, która bez znużenia pracowała od rana do wieczora. Emanowała przy tym niezwykłym spokojem i stabilnością. W taki sposób pracowała ona do samego końca. Betty była dla nas częścią duszy gospodarstwa. W pełni identyfikowała się ona z celami naszego gospodarstwa biodynamicznego i była odpowiedzialna za właściwe przygotowywanie preparatów

biodynamicznych. W swojej pracy była autentyczna, dzięki czemu w przykładowy sposób mogła pracować z osobami niepełnosprawnymi. W części administracyjnej Betty była odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji pożytku publicznego. Miała ona również „dobrą rękę do roślin”. Co roku mogliśmy poznawać jej szczególne przywiązanie do roślin. Była ona odpowiedzialna za kształtowanie otoczenia naszego gospodarstwa i trudno będzie słowami opisać, w jak wspaniały sposób co roku wszystko rozkwitało i zieleniło się. Niezależnie od tego jaką pracę powierzono Betty, można było mieć pewność, że wykona ją we właściwy sposób.

W książce „Mały Książę” znajduje się słynne zdanie – „najważniejsze jest niewidoczne dla oczu”. Theo i Betty przez długie lata byli ważnymi postaciami Projektu Wiejskiego. Wraz z rodziną mieszkali tu na terenie gospodarstwa i mieli poczucie współodpowiedzialności za cały projekt. Interesowali się oni również duchowymi celami projektu. Stanowili ważny element naszej wspólnoty wiejskiej. Obecnie podjęli oni decyzję o opuszczeniu Projektu Wiejskiego, w celu podjęcia innych zadań.

Drogi Theo, droga Betty, droga Anna i Maaike, pracownicy projektu wiejskiego Juchowo dziękują Wam za wszystko czego dokonaliście, oraz życzą Wam wszystkiego dobrego na dalszej drodze.

Podziękowanie panu Ernstowi Heinrichowi

Manfred Klett

W lipcu tego roku Projekt Wiejski Juchowo opuścił Pan Ernst J. Heinrich – osoba nadająca impuls kulturowy w obszarze budownictwa. Przez wiele lat, w różnych odstępach czasowych, pracował jako architekt i tworzący artysta.

Zawdzięczamy mu wiele projektów i planów, które z przyczyn zewnętrznych nie zostały w całości zrealizowane – np. koncepcja przedszkola, budynku do przetwórnictwa mleka, jak i szkice projektowe budynków Warsztatu Terapeutycznego, który musiał być ciągle zmieniany ze względu na miejsce usytuowania.

To co udało się zrealizować w oparciu o jego plany, to budowa kompleksu budynków Centrum Społeczno-Kulturalnego (rozpoczęta jeszcze wspólnie z Christia-nem Hitschem, tzw. Centrum Projektu Wiejskiego), jak i nowo powstający budynek Zakładu Aktywności Zawodowej dla obszaru Pracowni Terapeutycznej.

Szczegółowe plany, dotyczące rozbudowy i powiększenia budynku „Domu Leśnika”, musiały niestety zostać odłożone z przyczyn zewnętrznych.

Wszystkie jego dzieła zostały zaprojektowane ręcznie – zgodnie ze starymi zasadami – na desce kreślarskiej. Wszystkie projekty, łącznie z ich formą i kolorystyką, wskazują na ukierunkowany przyszłościowo poziom artystyczny, są wymownym kontrastem w stosunku do starych neogotyckich budowli z XVII w.

Architekt Heinrich ze swoim powściągliwym, subtelnym i skromnym sposobem bycia, głęboko związał się z założeniami Projektu Wiejskiego Juchowo.

Spoglądając z ogromną wdzięcznością na jego udział w Projekcie, życzymy na dalszej drodze życia wszystkiego co najlepsze.

Centrum Edukacyjno-Informacyjne „Dom Leśnika”

Wieść
okolicy

Arkadiusz Malarski

Początek tegorocznych wakacji przyniósł nam długo oczekiwaną decyzję w sprawie współfinansowania projektu utworzenia Centrum Edukacyjno-Informacyjnego „Dom Leśnika” w Juchowie, którego głównym celem ma być podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu działań, realizowanych w Projekcie Wiejskim Juchowo-KądzIELna-Radacz, na rzecz edukacji dzieci i młodzieży.

Mając na uwadze transgraniczny charakter naszych działań, postanowiliśmy połączyć nasze wysiłki z Ökodorf Brodowin Gisela und Werner Upmeier Stiftung für Naturschutz, Umwelt und Soziales i złożyliśmy wniosek do programu Interreg Va. Niestety Komitet Sterujący programem na posiedzeniu w dniach 3-5 lipca 2017 r. nie przyznał naszemu projektowi wystarczającej liczby punktów i straciliśmy szansę na zdobycie dofinansowania. Złożony wniosek oraz uzasadnienie decyzji komitetu w wersji polsko-niemieckiej dostępne są w siedzibie naszej Fundacji, gdzie mogą zostać przedstawione zainteresowanym osobom.

Mając na uwadze ideę Projektu Wiejskiego w Juchowie, nie chcemy zrezygnować z realizacji planów w zakresie rozszerzania naszej działalności edukacyjnej i informacyjnej. Przy wsparciu Fundacji Software AG Stiftung z Niemiec, zamierzamy utworzyć Centrum Edukacyjno-Informacyjne „Dom Leśnika” i promować ideę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o rolnictwo biodynamiczne. Poczyniliśmy już działania w celu uzyskania możliwości pozyskania wsparcia zewnętrznego poprzez umieszczenie projektu „Dom Leśnika” w Lokalnym Programie Rewitalizacji, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie we wrześniu 2017 roku. Projekty zapisane w tym progra-

mie mają zielone światło do uzyskania finansowania z funduszy na rozwój regionalny, zapisanych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego. Nadal mile widziane będzie również wsparcie darczyńców na ten konkretny cel, za co z góry serdecznie dziękujemy.

Wydarzenia 2017

oprac. Danuta Sałagan, Jolanta Jętkowska

STYCZEŃ

Integracyjna Pastoralka Noworoczna dla osób niepełnosprawnych ze współpracujących z Fundacją placówek i pracowników gospodarstwa. Życzenia od osób niepełnosprawnych w formie przedstawień teatralnych: „Betlejem jest w nas” w wykonaniu ŚDŚ Turowo oraz „Kolędnicy” w wykonaniu WTZ Szczecinek

Koncert Noworoczny w gospodarstwie w wykonaniu dzieci i młodzieży z Knyk koło Barwic

„Zimowy zawrót głowy” – rodzinne spotkania w gospodarstwie

LUTY

Udział w konferencji o rolnictwie biodynamicznym, Goetheanum, Dornach, Szwajcaria

„W zgodzie z naturą” – ferie zimowe w gospodarstwie

Karnawałowy bal przebierańców dla dzieci – święta w rytmie roku rolniczego ze wspólnotą lokalną

Wizyta studyjna w Fundacji Wspólnoty Burego Misia im. Bogdana Jańskiego, Nowy Klincz pod Kościerzyną

Zimowe rodzinne spotkanie w gospodarstwie

Wykład dla pracowników: „W jaki sposób człowiek w swojej kompleksowej organizacji jest zależny od tego, co go otacza we wszechświecie”

MARZEC

„W zgodzie z naturą” – wiosenne warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Topienie Marzanny – rodzinne przywitanie wiosny w gospodarstwie

ERASMUS+ „Learning Place Bio-Farm” – spotkanie partnerów w Wiedniu, Austria

Wykład dla pracowników: Istota ludzkich temperamentów, ich wpływ na komunikację

I miejsce w województwie zachodniopomorskim za uzyskanie w roku 2016 najlepszej jakości mleka w kategorii gospodarstw ekologicznych

KWIECIEŃ

Warsztaty wielkanocne – Dzień otwarty

Górka Wielkanocna – święta w rytmie roku rolniczego ze wspólnotą lokalną

„W zgodzie z naturą” – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

MAJ

Wizyta studyjna sadowników z Litwy w ramach stowarzyszenia Demeter Wilno z Litwy

Praktyki rolnicze uczniów ze Szkoły Waldorfskiej im. Janusza Korczaka z Krakowa

Praktyki rolnicze uczniów z Waldorfskiej Szkoły Podstawowej im. Augusta Cieszkowskiego z Warszawy

„W zgodzie z naturą” – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Praktyki rolnicze dla uczniów ze FW Hannover Bothfeld, Niemcy

Wizyta studyjna studentów z Wydziału Rolnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Szkolenie dla pracowników: Znaczenie nocy i snu dla rozwoju człowieka. Rola zmysłów w życiu człowieka

CZERWIEC

Wizyta studyjna międzynarodowej grupy studentów z Wydziału Rolnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Praktyki rolnicze uczniów z FWS Bremen Osterholz, Niemcy

„Kreatywne działania dla innych łączą nas ponad granicami” – Polsko-Niemieckie Spotkanie młodzieży w gospodarstwie z Aktive Naturschule Templin i Szkoły Podstawowej w Juchowie; projekt Fundacji dofinansowany przez PNWM

ERASMUS+ „Learning Place Bio-Farm” – spotkanie partnerów w Bristolu, Wielka Brytania

„W zgodzie z naturą” – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

„Sobótka w gospodarstwie” – Dzień otwarty

Wizyta studyjna studentów w Wydziału Ekologii z Uniwersytetu w Bonn, Niemcy

Wizyta studyjna studentów z Freie Ausbildung im Osten, Niemcy

Wizyta studyjna seniorów „Smaki i zapachy dzieciństwa” Fundacja Przyszań ze Szczecinka

Uroczystość: Kamień węgielny pod Zakład Aktywności Zawodowej w Juchowie

LIPIEC, SIERPIEŃ

Praktyki miernicze uczniów z FWS Schopfheim, Niemcy

„Wakacje z Koniczynką” – półkolonie dla dzieci w gospodarstwie

„Letnia Szkoła Cyrkowa” polsko-niemiecki projekt dofinansowany przez PNWM

„W zgodzie z naturą” – wakacyjne spotkania dla dzieci i młodzieży w gospodarstwie

Wizyta studyjna dla pracowników w ramach szkolenia: „Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesach życia i procesach zawodowych w aspekcie kształtowania środowiska i intensyfikacji integracji” w Bingenheim, Niemcy

WRZESIEŃ

Praktyki rolnicze dla uczniów z FWS Greifswald, Niemcy

Praktyki rolnicze dla uczniów z Johannesschule Berlin, Niemcy

Dożynki w Juchowie we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Gminą Borne Sulinowo

Warsztaty Pieczenia Chleba i prezentacja Projektu Wiejskiego

„W zgodzie z naturą” – spotkania dla dzieci i młodzieży w gospodarstwie

Wizyta studyjna w Fundacji Wspólnoty Burego Misia im. Bogdana Jańskiego, Nowy Klincz pod Kościerzyną

Srebrny Medal dla Fundacji w konkursie „LODOŁA-MACZE 2017”

Udział w finalnym spotkaniu partnerów projektu FeritCrop w ramach unijnej inicjatywy FP7 ERA-Net CORE Organic Plus

PAŹDZIERNIK

Uzyskanie unijnego certyfikatu jakościowego MLEKO SIENNE – GWARANTOWANA TRADYCYJNA SPECJALNOŚĆ

ERASMUS+ „Learning Place Bio-Farm” – kontynuacja projektu UE, I spotkanie partnerów w Kopenhadze

„W zgodzie z naturą” – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Wizyta studyjna doradców rolnictwa ekologicznego woj. zachodniopomorskiego

Wizyta z FiBL ze Szwajcarii

LISTOPAD

Zakończenie rocznego szkolenia dla pracowników:

„Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesach życia i procesach zawodowych w aspekcie kształtowania środowiska i intensyfikacji integracji”

„W zgodzie z naturą” – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży

„Uroczystość św. Marcina” – święta w rytmie roku rolniczego ze wspólnotą lokalną

„Kreatywne działania dla innych łączy nas ponad granicami” – Polsko-Niemieckie Spotkanie w Templin młodzieży z Aktive Naturschule Templin i Szkoły Podstawowej w Juchowie; projekt Fundacji dofinansowany przez PNWM

Wykład dla pracowników: Wybrane zagadnienia z Kursu Rolniczego

Wyróżnienie w konkursie „Lider Ekonomii Społecznej”

Wycieczka integracyjna dla Naszych Ludzi i niepełnosprawnych uczestników treningu pracy do Gdańska i Gdyni. W programie m.in.: Muzeum SOLIDARNOŚCI oraz spektakl „Notre Dame de Paris” w Teatrze Muzycznym

GRUDZIEŃ

„Dekoracje świąteczne” – rodzinne warsztaty adwentowe

Udział w Forum Rolników Ekologicznych w Barzkowicach

„Ogródek adwentowy” – święta w rytmie roku rolniczego ze wspólnotą lokalną

Wigilijne spotkanie w gospodarstwie

Projekt Wiejski Juchowo–KądzIELna–Radacz FUNDACJA IM. STANISŁAWA KARŁOWSKIEGO

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego (1879-1939 r.),
senatora II Rzeczypospolitej i pioniera rolnictwa biodynamicznego w Polsce (od 1931 r.),
ma swoją siedzibę w Juchowie (okolice Szczecinka, woj. Zachodniopomorskie).

Fundacja – jako prawny reprezentant Projektu Wiejskiego – zgodnie z prawodawstwem polskim, jest organizacją pożytku publicznego. Jest właścicielem ziemi (1892 ha, w tym 1600 ha gruntów rolnych), budynków oraz żywego i martwego inwentarza. Fundacja odpowiada za to, by majątek ten był stale wyłączony z możliwości sprzedaży.

Fundacja realizuje cele organizacji pożytku publicznego, wspierając badania naukowe, działalność pedagogiczną, edukacyjną i kulturalną; organizuje i wspiera zawodową oraz społeczną integrację osób niepełnosprawnych (socjoterapia). Ponadto celem Fundacji jest zachowanie bioróżnorodności gatunkowej oraz ochrona przyrody i środowiska naturalnego. Jako modelowe, biodynamiczne gospodarstwo naukowo-edukacyjne, daje możliwość powoływania nowych inicjatyw, które zajmowałyby się wspomnianymi dziedzinami.

Celem Projektu Wiejskiego jest tworzenie lokalnej agrokultury w oparciu o rolnictwo biodynamiczne. Kulturowy impuls rolnictwa biodynamicznego odwołuje się do cyklu wykładów, które Rudolf Steiner wygłosił w 1924 r. w majątku Kobierzyce koło Wrocławia. Rolnictwo biodynamiczne opiera się na dwóch bardzo ważnych aspektach: ożywieniu i uzdrowieniu ziemi uprawnej oraz pielęgnowaniu wiejskiego życia społecznego, zgodnie z trójpodziałem społecznej struktury. Jest to nurt przewodni Projektu Wiejskiego. Realizację tych dalekosiężnych celów rozpoczęto w 2000 r., tworząc gospodarstwo biodynamiczne.

Inicjatywy Projektu Wiejskiego wobec Fundacji są oparte na zasadach umowy i tworzą między sobą stowarzyszenie. Zamierzenia Fundacji realizowane są przez zespół międzynarodowy. Fundacja oferuje obecnie miejsca pracy dla 100 osób z okolic. Ponadto Fundacja realizuje swoje cele również poprzez współpracę z różnymi publicznymi i prywatnymi organizacjami.

FUNDACJA IM. STANISŁAWA KARŁOWSKIEGO
Juchowo 54a, 78-446 Silnowo,
tel. +48 94 37 538 21, fax. +48 94 37 538 22
e-mail: info@juchowo.org
nasza strona: www.juchowo.org

nasze konto darowizn nr:
23 1090 1711 0000 0001 0582 3269

„Wesprzyj naszą zagrodę edukacyjną”
Przeznacz swój 1% – KRS 0000051026
Redakcja Wieść Okolicy 2017

FUNDACJA IM. STANISŁAWA KARŁOWSKIEGO
Juchowo 54a, 78-446 Silnowo,
tel. +48 94 37 538 21, fax +48 94 37 538 22
e-mail: info@juchowo.org
nasza strona: www.juchowo.org

ISBN 978-83-946102-4-1

9 788394 610241

Wydawca: RED Paweł Brankiewicz
na zlecenie Fundacji im. Stanisława Karłowskiego, Juchowo 54 A, 78-446 Silnowo

Konsultacja redakcyjna – Urszula Sroka
Organizacja i prowadzenie redakcji, public relations, fotografia – Jolanta Jętkowska
Redakcja tekstów, konsultacja tłumaczy, fotografia – Danuta Sałagan

Wyprodukowano
na papierze pochodzącym
w 100% z recyklingu.